

Kansallisen IPCC-työryhmän kokouksen (1/09) pöytäkirja

Aika 21.5.2010 klo 13
Paikka Ilmatieteen laitos, Erik Palménin aukio 1 (Dynamicum), Helsinki

Läsnä	Petteri Taalas (puheenjohtaja)	IL
	Heikki Tuomenvirta (sihteeri)	IL
	Lea Houtsonen	Opetushallitus
	Joanna Saarinen	IL
	Raija Pikku-Pyhältö	TEKES
	Ilkka Savolainen	VTT
	Pekka Pirilä	TKK
	Jaakko Ojala	YM
	Riitta Pipatti	Tilastokeskus
	Paula Virta	YM
	Pirjo Peltonen-Sainio	MTT
	Atte Korhola	HY
	Juha Honkatukia	VATT
	Ari Laaksonen	IL
	Jouni Räisänen	HY
	Eevu Heikura	IL
	Jukka Käyhkö	TY
	Pirkko Heikinheimo	VNK
	Elina Vapaavuori	Metla
	Anne Vehviläinen	MMM
	Antti Ojala	GTK
	Mikko Alestalo	IL

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. SRREN raportin tilannekatsaus

Ilkka Savolainen kertoi erikoisraportin ”IPCC Special Report on Renewable Energy Sources and Climate Change Mitigation” (SRREN) valmistelusta. Suomesta työhön osallistuvat Kim Pingoud (Lead Author, ch 2. Bioenergy), Ilkka Savolainen (Lead Author, ch 10. Mitigation Potential and Cost) ja Hannele Holttinen (Contributing Author, ch 7, Wind Energy). SRREN raportin valmistelun seuraavat vaiheet ovat:

- toisen luonnoksen (SOD) kommentointi (hallitukset ja tutkijat, VTT järjestää, takaraja 16.8.2010)
- kirjoittajien kokous 20.-24.9.2010 Mexico City
- viimeistelty versio hallituksille joulukuu 2010 - tammikuu 2011
- raportin hyväksyntä 21.-23.2.2011 WG3 yleiskokouksessa

Suunnitelman mukaan SRREN julkaistaan kevään 2011 kuluessa. Asiantuntijakierroksella Suomesta lähetetyt kommentit on pyritty huomioimaan. SOD kierroksella on jälleen mahdollisuus kommentointiin. Jaakko Ojala nosti esille kysymyksen täytyisikö raportin ottaa kantaa kasvihuonekaasujen laskennan ohjeistukseen.

3. Työryhmän jäsenyyksien päivittäminen

Paula Virta esitteli työryhmän jäsenyyksien päivityksen tilanteen. Kahden vuoden toiminnan jälkeen katsottiin aiheelliseksi saattaa työryhmän jäsenyydet ajan tasalle. YM pyysi ministeriöitä, tutkimuslaitoksia ja yliopistoja päivittämään tiedot jäsenistä ja varajäsenistä. Organisaatiotasolla muutoksia aiheuttivat Kuopion ja Joensuun yliopistojen yhdistyminen ja Merentutkimuslaitoksen lakkauttaminen. Lisäksi henkilöjäsenyyksissä tapahtui muutoksia. Kokousajankohtana muutamien organisaatioiden vastaukset vielä puuttuivat. Päivitetty jäsenyysslista laitetaan työryhmän sivustolle ja kutsut seuraavaan työryhmän kokoukseen tullaan lähettämään uuden listan mukaisesti.

4. Ajankohtaisia asioita

a. IPCC AR5 kirjoittajat

Lista kirjoittajiksi valituista on sihteeristön toimesta luvattu valmistuvan kesäkuun puolessa välissä. Työryhmää informoidaan, kun tieto saapuu.

b. Nordic Climate Update Report

Jouni Räisänen kertoi Pohjoismaiden Ministerineuvoston ”Climate and Air Quality” (KoL) ryhmälle laaditusta raportista ”Physical Climate Science since the IPCC AR4 – A brief update for new results between 2007 and April 2010”. Viiden pohjoismaisen kirjoittajan (Rummukainen, Räisänen, ym.) laatiman yhteenvedon käsikirjoitus oli jaettu työryhmälle. Kaksi tieteellistä arvioijaa tarkastaa käsikirjoituksen ennen julkaisua.

a. IPCC Trust Fund

Paula Virta kertoi YM:n varanneen 15000 euroa lahjoitukseen IPCC Trust Fund:iin. Keskustelussa todettiin, että Suomen ei tule erottumaan erityisen suurena lahjoittajana (vrt. Norja), mutta emme halua erottua myöskään saitana. Lisäksi Suomi tukee IPCC työtä mm. järjestämällä asiantuntijaryhmien kokouksia.

5. Keskustelua IPCC:n toiminnasta

a. AR4:n virheet

Heikki Tuomenvirta esitteli muutamia IPCC AR4:stä löytyneitä virheitä. Himalajan jäätiköiden sulamisnopeudesta annetaan virheellisiä arviota (WGII, Chap. 10 on Asia, p. 493 ja Table 10.9. p. 494). Aiheesta on julkaistu oikaisu (<http://www.ipcc.ch/pdf/presentations/himalaya-statement-20january2010.pdf>).

Ilmastonmuutoksen mahdollisista vaikutuksista Afrikan maataloustuotantoon on

annettu yksinkertainen ja siksi harhaanjohtava kuvaus (Synthesis Report, Summary for Policymakers, p. 3 and 5). Itse Synthesis raportissa asia on ymmärrettävästi selitetty. Toistaiseksi ei ole olemassa käytäntöä, jolla yleiskokouksessa ”sanasta sanaan” hyväksyttyä SPM tekstiä muokattaisiin. Hollannin merenpinnan alapuolella olevasta maa-alasta on virheellinen lause (WGII, Chap. 12 on Europa, p. 547). Muitakin kohtia AR4:ssä on mm. englantilaisessa lehdistössä väitetty virheiksi, mutta kyseessä vaikuttaa olevan sanomalehtiartikkelien puutteellinen ja yksipuolinen asian käsittely tai AR4:n jälkeiseen tutkimustietoon vertaaminen.

b. CRU:n tutkimuksen tuloksia

Mikko Alestalo kertoi Itä-Anglian yliopiston Climatic Research Unit:in (CRU) syksyllä 2009 tietomurtoon liittyvien tutkimusten tuloksista. Tähän mennessä ovat valmistuneet Itä-Anglian yliopiston kansainväliseltä ryhmältä tilaama tutkimus (<http://www.uea.ac.uk/mac/comm/media/press/CRUstatements/SAP>) ja Alahuoneen tiede- ja teknologiakomitean tuottama selvitys (<http://www.realclimate.org/docs/387.pdf>).

b. YK:n tilaama arvio IPCC:n toiminnasta

IPCC:n toimintaan kohtaan esitetyn kritiikin johdosta YK:n pääsihteeri ja IPCC:n puheenjohtaja tilasivat ulkopuoliselta taholta (InterAcademy Council) selvityksen IPCC:n toiminnasta. Tehtävään asetettua asiantuntijaryhmää johtaa taloustieteilijä Harold T. Shapiro (Princeton yliopiston entinen presidentti). Selvitysprosessia voi seurata ja siihen voi osallistua IAC:n sivuilla (<http://reviewipcc.interacademycouncil.net/un-requests-iac-review-of-ipcc.html>).

6. Muut asiat

Lea Houtsonen kertoi peruskouluille ja toisen asteen oppilaitoksille suunnatusta Pohjoismaisesta ilmastopäivästä 16.11.2010 ja toivoi, että kuten aiempina vuosina, myös nyt ryhmän jäsenet voisivat tukea päivän järjestämistä.

Petteri Taalas kertoi, että Ilmatieteen laitokselle perustettu Ilmastokeskus on tekemässä kyselyä ilmastoon ja ilmastonmuutokseen liittyvän tiedon tarpeesta.

Ari Laaksonen informoi työryhmää Suomen Akatemian ilmastonmuutosohjelmasta ”Ilmastonmuutoksen hallinta, hillitseminen ja siihen sopeutuminen (FICCA)”. Toiseen vaiheeseen kutsuttujen hakemusten arviointi tapahtuu kesän aikana ja päätökset rahoituksesta tulevat tapahtumaan syksyllä. Raija Pikku-Pyhältö kertoi TEKES:in vielä valmistelussa olevasta ”Ilmastotalous” tutkimusohjelmasta. Ohjelman seuraava tapahtuma on ”Signaalisessio” 2.6.2010 (<http://www.tekes.fi/info/ilmastotalous/uutiset/Tervetuloa+Ilmastotalouden+signaalisessioon>).

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15. Seuraava kokous järjestetään 1.10.2010 klo 13 Ilmatieteen laitoksessa.